

Василь Вікторович Лучик
(20.10.1954—11.08.2019)

Українська наукова й освітянська громада втратила одного зі своїх визначних представників: 11 серпня 2019 р. несподівано помер відомий український мовознавець Василь Вікторович Лучик. За 2 місяці й 9 днів йому виповнилося б 65 років. Зрозуміло, що тепер можемо лише гадати, скільки ґрунтовних статей, книжок, посібників написав би ще Василь Вікторович, скількох студентів та аспірантів підготував би до творчої праці, скількома цікавими ідеями поділився б зі своїми колегами.

В. В. Лучик народився 20 жовтня 1954 р. в селі Михайлівці Кельменецького району Чернівецької області. Після закінчення Лівинецької середньої школи в 1972—1974 рр. служив у групі радянських військ у Східній Німеччині (НДР). Демобілізувавшись, В. В. Лучик вступив на російське відділення філологічного факультету Чернівецького державного університету, завершивши навчання з відзнакою 1980 р. У 1980 — 1984 рр. працював викладачем кафедри російської мови Полтавського державного педагогічного інституту ім. В.Г. Короленка. У цей період зацікавився мовознавчою наукою і 1986 р. успішно захистив у Дніпропетровському держуніверситеті кандидатську дисертацію «Словотвірні особливості катойконімів у російському розмовному мовленні» (науковий керівник — д-р філолог. наук, проф. В. О. Горпинич). У 1992 — 1995 рр. навчався в докторантурі при кафедрі української мови Національного педагогічного університету ім. М. П. Драгоманова. Докторську дисертацію «Гідронімія Середнього Дніпро-Бузького межиріччя» успішно захистив у 1995 р. в Інституті української мови НАН України. Відтоді поєднував викладацьку й наукову роботу. Протягом 1995—2004 рр. В. В. Лучик — доцент, професор, завідувач кафедри української мови Кіровоградського державного педагогічного університету ім. В. Винниченка.

За короткий проміжок часу Василь Вікторович підготував та опублікував дві монографії — «Автохтонні гідроніми Середнього Дніпро-Бузького межиріччя» (Кіровоград, 1996. — 235 с.), «Іншомовні гідроніми Середнього Дніпро-Бузького межиріччя» (Кіровоград, 1999. — 104 с.), став співавтором «Словника народних географічних термінів Кіровоградщини» (К., Кіровоград, 1999. — 224 с.). Завдяки цим публікаціям він здобув заслужений авторитет фахівця-ономаста як у універси-

теті, так і за його межами, що зумовило участь В. В. Лучика в Топонімічній комісії при Кіровоградській міській раді народних депутатів, членом якої він був упродовж 1986—2002 рр. Наукова енергія, хист педагога-наставника спонукають його до розвитку ономастичних досліджень у Кіровоградському університеті: він організовує Центральноукраїнський ономастичний науковий центр, стає організатором IX Всеукраїнської ономастичної конференції.

Зрештою наполегливість у праці, прагнення відкривати нові горизонти і підкоряти чимраз вищі вершини наукового знання були поціновані й за межами України. В. В. Лучика запросили взяти участь у створенні «Енциклопедії слов'янської ономастики», яка вийшла друком у Польщі в 2002—2003 рр. («Słowiańska onomastyka: Encyklopedia», Warszawa-Kraków, Т. I—II). З 2003 р. він є членом Загальнослов'янської ономастичної комісії — органу, що координує наукові дослідження в галузі слов'янського назвознавства. Водночас він викладає українську мову, а також порівняльну граматику слов'янських мов в Інституті східнослов'янської філології Сілезького університету (м. Сосновець). У цей час у сфері його наукових інтересів перебуває не лише ономастика, а й історія мови, словотвір, етимологія.

Наступний період науково-педагогічної діяльності В.В. Лучика пов'язаний з Києвом. Із 2004 р. він стає професором кафедри української мови Національного університету «Києво-Могилянська академія», а з 2007 р. очолює кафедру загального і слов'янського мовознавства цього ж університету. Паралельно з 2008 р. працює старшим науковим, а згодом і провідним науковим співробітником Інституту мовознавства ім. О. О. Потебні НАН України. У цей період з'являються його нові наукові й науково-дидактичні праці: «Словник мікрогідронімів України» (К., 2004. — 448 с.; у співавторстві), «Вступ до слов'янської філології: Підручник» (К., 2008. — 344 с.), «Вступ до слов'янської філології: Підручник» (2-е вид., випр. й допов.) (К., 2013. — 344 с.), «Етимологічний словник топонімів України» (К., 2014), численні статті у вітчизняних та зарубіжних збірниках наукових праць і періодичних виданнях.

Крім власне наукової й викладацької діяльності, В.В. Лучик багато уваги приділяв науково-організаційній роботі: був членом редколегії низки наукових періодичних видань, зокрема журналів «Українська мова» і «Мовознавство» (Київ), збірника наукових праць «Записки з ономастики» (Одеса), учених і спеціалізованих учених рад: в Інституті мовознавства ім. О. О. Потебні НАН України, Харківському національному університеті ім. В.Н. Каразіна, Науковій координаційній ради «Закономірності розвитку мов і практика мовної діяльності» (Інститут мовознавства ім. О. О. Потебні НАН України), Української ономастичної комісії при Відділенні літератури, мови та мистецтвознавства НАН України, Загальнослов'янської ономастичної комісії при Міжнародному комітеті славистів, головним редактором збірника наукових праць «Магістеріум: Мовознавчі студії» (Національний університет «Києво-Могилянська академія»). Внесок В. В. Лучика в розвиток українського і слов'янського мовознавства (він автор близько 200 наукових і науково-навчальних праць із проблем ономастики, словотвору, етимології), у виховання студентів і аспірантів (під його керівництвом захищено понад 10 кандидатських дисертацій зі спеціальності 10.02.01 — українська мова) досить вагомий і гідно поцінований державою. Його нагороджено знаком «Відмінник освіти України», присвоєно почесне звання «Заслужений діяч науки й техніки України».

Як бачимо, професійна наукова, науково-організаційна й педагогічна діяльність В. В. Лучика була надзвичайно плідною та багатогранною. Друзям, колегам, учням не вистачатиме Василя Вікторовича, проте з нами залишаться його наукові праці й світла пам'ять про цю чудову людину.